ZA NEKAJ CENTOV
2c dobivate . . .
"GLAS NARODA"
NARAVNOST NA DOM
(vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov)
ČITAJTE TISTO, KAR VAS ZANIMA
Erazem Gorshe
1516 E. 72nd St
6:30 44 RO

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

POZOR, NAROČNIKI . . .
Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Zadostuje potrdilo poleg naslova na listu—do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. Uprava.

No. 172 — Štev. 172 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII. NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 5, 1945 — SREDA, 5. SEPTEMBRA, 1945 Tel. CHelsea 3-1242

MacARTHUR UKAZAL JAP. DEMOBILIZACIJO

General MacArthur je včeraj ukazal, da se dve mogočni japonski armadi, prva in druga, na domačih otokih razorožita in demobilizirata ter je obenem naročil japonskemu cesarskemu glavnemu stanu, da ameriški okupacijski armadi preskrbi v pomoč delavce, gasolin in stanovanja.

Najvišji zavezniški poveljnik MacArthur, je v drugem svojem generalnem povelju tudi zahteval, da Japonci pripravijo letališča, fotografske laboratorije in natančna poročila o sedanjih boleznih.

Japonska prva armada bo prišla pod vrhovno poveljstvo generala Roberta L. Eichelbergerja, druga pa pod vrhovno poveljstvo generala Walterja Kruegerja.

Eichelbergerjeva armada ima zasedeno pokrajino okoli Tokio. Kruegerjeva armada se je izkrcala v torek v okolici Kanoja-Takasu na Kijušu otoku na obali Kagošima zaliva, 600 milj jugozapadno od Tokio.

Tokijski radio je sporočil, da je general Eichelberger v sredo naznanil, da bo ameriška armada pričela prihajati v Tokio v soboto zjutraj.

Imena vasi, trgov in mest, skozi katera bodo korakali Amerikanci proti Tokio, morajo biti v angleščini pri vhodu ob vsaki strani ceste; črke morajo biti velike najmanj šest palcev.

Zavezniškemu vrhovnemu poveljniku morajo biti v 48 urah sporočena imena in prostori taborišč vojnih ujetnikov; ravno tako mora biti navedeno število ujetnikov in civilnih oseb. Japonski poveljniki ujetniških taborišč morajo poveljstvo izročiti najvišjemu ameriškemu častniku v taborišču in dana jim mora biti najboljša hrana, ki jo je mogoče dobiti v bližnji okolici ali iz vojaških zalog.

Preskrbljeno mora biti za zdravniško postrežbo, obleko in kopalnice.

Navedeni morajo biti tudi kraji, kjer so pokopani umrli ujetniki.

Poveljstvo Eichelbergerjeve osme armade naznanja, da bo slovita prva kavalerijska divizija, ki je prva vkorakala v Manilo, bo tudi prva vkorakala tudi v Tokio. Čas pa še ni bil natančno določen.

Poveljniku japonske druge armade je bilo naročeno, da brez kakega odlašanja po radio poveljniku šeste ameriške armade, generalu Kruegerju, sporoči kedaj je vse pripravljeno za izkrcanje armade na otoke Honšu, Šikoku in Kijušu.

Ravno tako je bilo poveljniku na Koreji naročeno, da sporoči generalu Johnu R. Hodgesu navodila za izkrcanje na Koreo.

Cesarskemu glavnemu stanu je bilo naročeno, da mornariški poveljniki pošljejo svoja poročila admiralu Williamu F. Halseyu in admiralu Raymondu A. Spruance-u ter admirala Thomasu C. Kinkaidu.

Vse japonske trgovske ladje nad 100 ton pridejo pod poveljstvo generala MacArthurja in njegovih zastopnikov.

MacArthur je japonski vladi ukazal, da preskrbi izvežbane delavce in napol izvežbane delavce za delo na cestah, železnicah, pristaniščih itd.

Orožje, ki ga bodo odložili japonski vojaki, mora biti izročeno poveljnikom šeste, osme in desete armade ter poveljniku 24. armadnega zbora.

MacArthur je ukazal, da morajo Japonci kar najhitrejše in v najlepšem redu razorožiti svoje armade ter morajo shraniti vse zapiske in arhive in jih izročiti zavezniškim poveljnikom.

Moštvo naj ostane na vseh japonskih bojnih in trgovskih ladjah do nadaljnega naznanila. Vse ladje na morju ali v pristaniščih morajo razorožiti svoje orožje, da bo neporabno.

Zaznamovana morajo biti minska polja, posamezne mine in druge ovire za kopno, pomorsko in zračno kretanje. Vse mine morajo biti odstranjene.

Postaje za kable in radio morajo poslovati ter mora biti javnost obveščena o razvoju dogodkov. Razglaševanje po radio v drugem jeziku, kot ga razumejo Japonci, mora takoj prenehati.

Tokijski radio je naznanil, da bo v petek prišlo v Tokio prvih 3350 ameriških vojakov. MacArthur je dovolil tem vojakom, da se polaste vsega, kar potrebujejo za sebe.

Hirohito obljublja narodu prosperiteto

Cesar Hirohito je prišel osebno na otvoritev 88. zasedanje poslanske in gosposke zbornice v palači poslanske zbornice ter je prebral cesarski razglas, v katerem poziva japonski narod k preuredbi na vseh poljih.

Cesarjev razglas ne omenja predaje Japonske, temveč navaja izraze kot "konec sovražnosti", "konec vojne" in "izvanredne odredbe."

Danes bo ministrski predsednik princ Naruhiko Higaši-Kuni pod pokorščino do cesarja v poslanski zbornici razložil, da je cesar pod označbo "potek dogodkov" mislili — Poraz Japonske.

Ko je cesar naznanil, da je na njegov ukaz bila podpisana mirovna listina, je na kratko razvil program za obnovo japonskega naroda. Cesar je navedel naslednje poglavitne točke za obnovitev dežele:

"Naša želja je, da bo naš narod premagal mnoge težkoče in preiskušnje, ki so v zvezi s koncem vojne, da bo pokazal neomadeževano slavo japonske narodne politike, da pridobi zaupanje sveta, najprej postavi miroljubno državo in prispeva k napredku človeštva in naše misli so vedno usmerjene proti temu cilju."

PREDAJA WAKE OTOKA

Na Wake otoku je včeraj zavihrala ameriška zastava in je bilo s tem končano poglavje največjega junaštva v vojni na Pacifiku.

Nekaj ur zatem, ko je japonski admiral Šigetmacu stopil na rušilčevega spremljevalca Levy, da preda otok Wake in kakih 1200 mož posadke, je majhen oddelek ameriških vojakov steklo na suho z ameriško zastavo, da jo postavijo in s tem zopet zasedejo otok.

Za Japonsko je podpisal predajo admiral Šigetmacu, za Ameriko pa general Lawson S. Anderson.

Zastava je bila razvita ob 1.50 popoldne.

Japonski poveljnik in njegovi častniki so se vojaško vzravnali in salutirali, ko je bila zastava razobešena. Japonci so se pri predaji in tudi pozneje obnašali kar najuljudnejše.

"Žal mi je, da se mora Japonska predati, toda veseli me, da se preda Amerikancem," je rekel admiral Sakaibara, ki je prišel na Wake kot poveljnik tamošnje posadke 13. decembra, 1942.

AMERIKA PODPIRA RUSKE ZAHTEVE

Državni tajnik James F. Byrnes je včeraj izjavil, da so Združene države v Jalti priznale sovjetski Rusiji, da zasede južni del Sahalina in Kurilske otoke.

Amerika ne bo nasprotovala ruskim zahtevam po teh pokrajinah, je državni tajnik povedal na časnikarski konferenci, predno je odpotoval na konferenco petih vnanjih ministrov v London.

Sovjetski radio poroča, da bo Rusija na Kurilih zgradila "jekleno obrežje" okoli ruskega vodovja na Pacifiku.

Byrnes je časnikarjem povedal:

1. On in predsednik Truman nista razpravljala o tem, da bi bila tajnost atomske bombe zaupana Združenim narodom. — Byrnes je rekel, da ima o tem odločiti samo kongres.

2. Rusija je odklonila predlog Združenih držav, da bi se velesile posvetovale glede nove rumunske vlade, toda Brynes je prosil sovjetskega vnanjega komisarja Molotova, da je pripravljen o tem razpravljati na konferenci petih vnanjih ministrov v Londonu.

3. George Acheson, ameriški poslanik v Thailandu je bil imenovan za političnega svetovalca generalu Douglasu MacArthurju.

Vprašanje poljske armade na Angleškem

London, 1. sep. (ONA.) — Tukajšnji varšavski krogi so bili ustvarili vtis, da je angleška vlada že pripravljena ugoditi predlogu, katerega je bila stavila poljska vlada, da se vrnejo veterani poljske armade na Angleškem in v Italiji nazaj domov.

Ta načrt pa še ni sprejet. Propaganda nevpogljivih elementov v poljski emigrantski armadi, ki so proti vrnitvi domov, še vedno narašča. Na zidovih poljskih vojaških kantin se pojavljajo lepaki, ki svare vojake pred povratkom. Izdani so pod izmišljenimi imeni. Na nekaterih je celo tiskano, da je prepovedano, predati telepake časopisom, češ, da so "vojaški dokumenti".

Nekatere skupine, ki agitirajo proti povratku so začele pošiljati vojakom pole s prošnjo, naj podpišejo, da se ne bodo vrnili domov.

Neznano je, v koliko je emigrantska vrhovna komanda sama kriva te propagande. Zanimivo je, da celo krogi, ki so prijazni sedanji poljski provizorični vladi v Varšavi, priznavajo, da si general Tadej Bor-Komarovski, vrhovni komandant armade, osebno prizadeva doseči, da politični razlogi pri vprašanju povratka ne bi igrali nobene vloge.

ŠPANSKA MORA IZ TANGERJA

Združene države, Anglija, Rusija in Francija so od generalisima Francisco Franca zahtevale, da odpokliče svoje vojaštvo iz Tangerja, nasproti Gibraltarju v Afriki.

Upravo Tangerja bodo največ prevzele male države, ki so podpisale pogodbo v Algeciras—Belgija, Holandska, Portugalska in Švedska. Tozadevno pogodbo pa bodo poleg Španske podpisale Združene države, Anglija, Rusija in Francija.

V Madridu pa sta včeraj angleški poslanik sir Victor Mallet in francoski liplomatski delegat Bernard Hardion španski vladi vročila spomenico, ki zahteva, da odgovori v treh dneh in da so španske čete odpoklicane v enem tednu.

Španska vlada je že naznanila, da je pripravljena odpokliciati svoje vojaštvo iz Tangerja, da pa hoče imeti v pokrajini svoje zastopstvo.

Tanger bo razglašen za mednarodno ozemlje, katerega se bodo mogli zlasti v mornariškem oziru posluževati vsi narodi.

NEMŠKI DELAVCI ZA FRANCIJO

Kot naznanja ameriški nadzorni svet v Berlinu, bo 300,000 nemških vojnih ujetnikov, ki se nahajajo v Združenih državah, izročenih Franciji in sicer, pričenši v decembru, po 50,000 na mesec.

Poleg navedenih ujetnikov bo iz ameriških taborišč v Evropi izročenih Franciji še 427,000 nemških vojnih ujetnikov.

Amerikanci so imeli v Italiji 1,610,029 nemških vojnih ujetnikov. Brez teh so Amerikanci do 1. avgusta izpustili 2,083,500 nemških ujetnikov in so jih 1. avgusta imeli še 1,178,415, katere so izročili Angliji in Franciji, odpustili pa so jih zopet 663,576 ter jih označili kot "druge izgube".

Angleži imajo kakih 2,520 tisoč, Francozi pa 925,000 nemških vojnih ujetnikov, Rusi pa od tri do štiri milijone.

Po predaji Nemčije je Francija zahtevala 1,300,000 nemških ujetnikov in jih je poleg onih, ki jih je imela, dobila še 562,000.

Združene države so dale tudi Belgiji 30,000 ujetnikov in 15,000 Luksenburški.

Nemški ujetniki bodo poslani domov

Senator države Connecticut MacMahon je rekel, da bodo nemški vojni ujetniki, ki se nahajajo v Združenih državah kar najhitrejše izpuščeni in poslani domov. O tem vprašanju je McMahon razpravljal z justičnim uradom in sicer z ozirom na to, da bi vojni ujetniki kot delavci na farmah mogoče z ozirom na delo tekmovali z domačimi delavci.

Senator pravi, da bodo razveljavljene vse pogodbe, po katerih so bili vojni ujetniki pri kakem delu zaposleni.

16. julija je bilo v Ameriki 369,366 nemških vojnih ujetnikov.

Mohamedansko vprašanje v Indiji

Kalkuta, Indija. (ONA) — Vaš korespondent se je razgovarjal z enim vodjev indijske muslimanske lige, Sir Hvardža Nazimudlin-om, ki je ob tej priliki razpravljal o zadevah Pakistana. To je ime, katero dajejo muslimani samostojni muslimanski državi, katero bi želeli ustanoviti — popolnoma oddeljeno od ostale Indije.

Ako bi prišlo do ustanovitve Pakistana, bi postale pokraji ne kot Bengalija ali Punžab, ki imajo muslimansko večino, neodvisne. Ostali Indijci bi imeli še vedno 3 četrtine indijskega prebivalstva — 400 milijonov vsega skupaj — pod svojo kontrolo.

"Napačno je soditi," mi je dejal, "da streme vsi narodi sveta skupaj, v federacijo, in da je to splošna težnja ljudstev. Ravno nasprotno, kažejo se očividna stremljenja največjega nacionalizma. Rusi, Belgijci in Francozi, Britanci, Grki in Čehi — vsi so zdaj po vojni odločni nacionalisti. A kaj naj porečem o državici kot Libanon? Pravite, da bi bilo nepraktično, da bi imeli indijski muslimani svojo posebno državo, ter bi morali raje ostati manjšina, katero bi ostali Indijci dominirali — kako mi boste objasnili dejstva, da Amerika podpira neodvisnost Libanona?

"In čemu na primer, neodvisnost Irske? To je le zato, ker Irci nikakor nočejo pod nadvlado ne-irskih narodov. Tako je razpoloženje indijskih muslimanov. Nočejo postati manjšina, katero bi mogli dominirati drugi."

Naglasil je med drugim tudi, da so Muri prišli na Špansko [illegible] 800 leti, ter da so danes izginili. 'Muslimani so prišli v Indijo šele pred 600 leti, toda če bi prišlo do tega, da bi ostali Indijci vladali vso deželo, bi to pomenilo, da bodo muslimani s časom izginili", je poudaril. — "Navzlic temu, da nas je 90 milijonov."

Vprašanje Pakistana se bo odločilo v prihodnjih volitvah, o katerih upa, da se bodo vršile v prvih treh mesecih prihodnjega leta. Muslimani glasujejo zase, tako da se bo pokazalo, koliko zaslombe ima muslimanska liga. Po njegovi cenitvi bo 90 do 95 odstotkov muslimanov podprlo ligo in njeno zahtevo, da se ustanovi Pakistan.

Druge cenitve, ki izhajajo iz krogov onih muslimanov, ki sede v indijskem kongresu, pa trde, da ima muslimanska liga komaj 40 do 50 odstotkov pripadnikov.

V splošnih volitvah v Indiji ne zahtevajo od volilcev, da morajo biti pismeni. Vsak kandidat si radi tega izbere simbol, ki ga predstavlja. Glasovnica nosi sličico dotičnega simbola — na primer, slona, čolna, ali kar si bodi.

Kupujte Victory Bonde potom Pay-Roll Savings Plan.

Trnjeva pot Mussolinijeve hčere — grofice Edde

Grofica Edda Ciano, rči Benita Mussolinija, je bila izgnana iz Švice ter izročena zavezniški vojaški oblasti v severni Italiji. Vojaške oblasti so jo izročile italjanskemu notranjemu ministrstvu. Italjanska vlada jo bo sedaj najbrže prepeljala na enega izmed Liparskih otokov severozapadno od Messine na Siciliji. Tekom fašistične vlade je bilo na Liparskih otokih nastanjenih mnogo tisoč Slovencev.

Grofici bo dovoljeno najeti si hišo med ribiškim prebivalstvom. Vlada še ni določila, ako bo proti Mussolinijevi hčeri vpeljana kaka sodnijska preiskava.

GEN. WAINWRIGHT PRIDE DOMU

Poročilo iz Skaneateles, New York, naznanja, da je Mrs. Jonathan M. Waiwright sporočila, da je od vojnega urada prejela obvestilo, da njen mož, junak s Corregidorja, pride prihodnji pondeljek v Washington. Njegova žena bo v nedeljo z aeroplanom odpotovala v Washington.

To bo sedaj prvi sestanek, odkar je Mrs. Wainwright odpotovala iz Manile leta 1942 z zadnjo ladjo, ki je odpeljala civiliste v Združene države, predno so Japonci vpadli na Filipine.

General Wainwright je bil 19. avgusta osvobojen iz japonskega ujetniškega taborišča blizu Mukdena v Mandžuriji. Od tam se je z aeroplanom pripeljal v Čunking, nato v okolico Tokio in od tam v Baguio, na severnem Luzonu, kjer je prevzel predajo generala Jamašite.

Naznanilo

Kot je bilo že poročano se pobira obleka za naše reveže v stari domovini tudi v dvorani cerkve sv. Cirila na 62 St. Marks Place (na osmi), New York City. — Dvorana je odprta vsaki dan.

POŠTA V PRIMORJE

Od zveznega poštnega urada smo bili obveščeni, da je sedaj mogoče poslati navadna pisma tudi v okraje TRSTA, GORICE in REKE.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru

ŠTIRI VELIKE AMERIŠKE OKLOPNICE

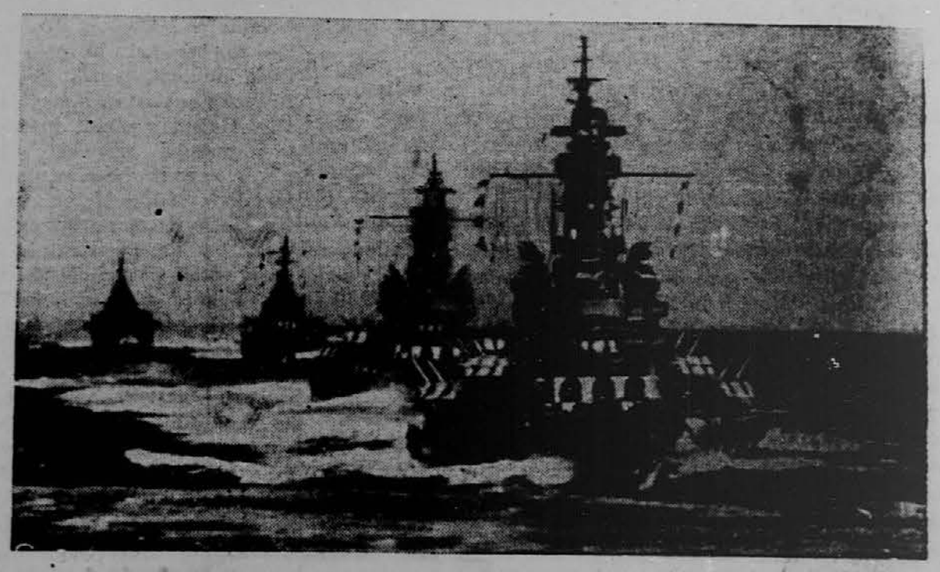

Slika nam kaže štiri največje oklopnice ameriškega tretjega brodovja, ki je mnogo pripomoglo k predaji Japonske in sedaj pomaga pri izkrcevanju okupacijske armade na japonske domače otoke.

"Glas Naroda"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: $7.—; ZA POL LETA —$3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.
ZA JUGOSLAVIJO — $8.— LETNO; $4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—1242

Mikado -- "Yen"

V soboto, dne 1. septembra, zvečer ob 8. uri po našem iztočnem poludnevniku, — in v nedeljo, dne 2. septembra t. l. dopoludne, po poludnevniku mesta Tokio na Japonskem, je Japonska podpisala svojo predajo zaveznikom, oziroma Zjedinjenim državam, Rusiji, Kitajski, Angliji, Nizozemski, Novi Zelandi, Avstraliji in Franciji. Naš predsednik je tem povodom uradno proglasil sklenitev miru, oziroma V-J Day, — in sedaj je službeno zavladal zopet svetovni mir — do . . .

Japonski mikado ali "cesar" in njegov svak, Kuni, sta dragevolje podpisala vse pogoje, katere so jim predložili zgoraj imenovani sedanji zavezniki, in tam na Japonskem, ostane v nadalje vse pri starem, dočim preidejo pokrajine, katere so si Japonci prilastili tekom zadnjih lesetletji na azijski celini in Pacifiku, v last prejšnjih držav. Prava vlada Japonske pa ostane neizpremenjena iz sledečith razlogov:

Stara doktrina, glasom katere je japonski mikado — "božji sin", in šintoizem edino-prava vera, je stari "hokuspokus" na Japonskem, ki se tamkaj nikakor ne uvažuje v toliki meri, kakor baš sedaj pri nas, v Zjedinjenih državah in nekaterih zavezniških državah, dasiravno je pri nas in pri zaveznikih prav dobro znano, da mikado *ni edina "tvrdka"* katera vlada Japonski. Japonski mikado je sicer mnenja, da so njegovi predniki prišli naravnost iz nebes in da so se po svoji lastni "božji milosti" vsedli na že pripravljeni prestol v Tokio. Toda kljub temu domnevanju pa Hirohito prav dobro ve, kedo vlada na Japonskem *njemu* in *"njegovemu"* narodu.

Turisti, ki so pred vojno prihajali na Japonsko iz zapadnih dežel, so takoj opazili, da so svetišča vere šinto, pravzaprav le nekaka zabavišča, kjer se človek nekoliko odpočije, in da so ta svetišča vedno zgrajena na najlepših prostorih v vsakem japonskem mestu. Ta svetišča so tudi povsodi obdana z krasnimi parki, v katerih je povsodi vse polno zabavnih prostorov, ki so polni geisha-deklet. Leta 1908 so japanski duhovni pričeli z splošnim štrajkom za povečanje svoje plače, katero dejstvo seveda ni bilo prav nič božanstveno. Iv povečanje plače so tudi dobili, kajti vedeli so prav dobro, da se imenuje pravi bog v Niponu — Yen, ne pa Mikado.

Japonski "Yen" je vreden 50c našega denarja in japonske rodbine, katere imajo največ "yenov", so pri japonski vladi odločilne tako v mirnem, kakor tudi v vojnem času. Na eni strani so napisi na "yenih" tiskani v japonščini, in na drugi v — angleščin, baš, kakor naši dolarji. Vse, kar se zamore kupiti pri nas za en dolar, se lahko kupi na Japonskem za dva "yena".

Naši vojaki in mornarji, ki so se izkrcali na Japonskem, so se takoj uverili, da se tamkaj v razgovoru z domačini lahko poslužujejo angleščine v veliko večji meri, kakor v katerikoli evropski državi, kajti mladi Japonci so se že pred 35 leti pričeli v domačih višjh šolah učiti angleščino. Istodobno so se tedaj pričeli učiti vse kar je potrebno znati v dobi militarizma, in ljudje, ki imajo največ "yenov", so tudi skrbeli za to, da se je mladina tekom zadnjih 35 let podučevala v vojaškem fanatizmu in deloma tudi v takozvani beštijalnosti. Navaden japonski narod je pa bil vedno vesele narave, marljiv, pošten, čist in delaven. Japonski imperijalizm in vojaški fanatizem nikakor nista nastala v japonskih šinto-svetiščih in svetiščih sv. Buda-Gautama, kajti vse te vojaške in zapadne novosti so se uvedle na Japonskem tedaj, ko so pričeli "Yene" tiskati tako, da so postali na eni strani japonski in na drugi — angleški. Sedaj, ko je vojna končana, bode treba pred vsem uvaževati moč japonskih "Yenov", in sicer v izdatno večji meri, kakor pa vpjlv šintoizma in budizma, ako hočemo razumeti pravi položaj; in ko bodo zavezniki sedaj iskali japonske vojne zločince, jih bodo prav lahko našli, ako pregledajo bančne knjige in se uverijo, kedo na Japonskem ima največ — "Yenov".

V nekaterih naših državah imamo sedaj zakone, glasom katerih ni nikake razlike med državljani raznih plemen, in tako ne smemo delati razlike med mongolci in belimi prebivalci naše male zemlje, pa naj že slave svoje božanstvo po tem ali onem predpisu srednjeveških nazorov. Vedeti moramo tudi, da japonski imperijalizem in kolonijalno izkoriščanje domačinov po Angliji in drugih "lastnikih" kolonij ne posluje potom srednjeveškega šinto-budizma, temveč potom modernih naprav ali avtomatičnih tabulacijskih in računskih strojev, kateri vedno pravilno izračunajo vse svote v yenih, markah, funtih, dolarjih in lirah.

Nazori o božanstvu mikada in slična šinto-neumnost so ostareli, — ker prihajajo iz srednjega veka. Moderno Japonsko in vso njeno industrijo upravljajo sedaj zasebni monopoli in mednarodni karteli. Japonsko bogastvo se računa po "yenih", kateri so na eni strani tiskani v angleščini tako, da zapadni zavezniki ne morejo napraviti pomote, ko najdejo v japonskem knjigovodstvu vknjižbo, katera svedoči, da znaša glavnica tega ali onega kartela—dva tisoč milijonov yenov, kar znači po naših računih — — tisoč milijonov dolarjev . . .

Z rdečo vojsko v Nemčiji

("Naša vojska" 3. apr. 1945.)

Smo v brandenburški provinci. Vse širje in širje se razliva morje naše ofenzive.

Vkorakali smo v Nemčijo, trdno in temeljito: vsi ešaloni, zaledje, delavnice, oskrbovalne točke in celo vojaškke predajalne. Kmalu za tanki, motorizirano pehoto in artilerijo so dospeli sem tudi naši ruski konjički, vpreženi v dvokolice in vozove s senom.

Na križišče v Schwerinu je naglo pridrvela kadeča se kuhinja in se ustavila. Voznik se presenečeno in radostno ozira okrog, na koničaste strehe hiš in pravi: "Glej je no, Nemčijo! H kateri guberniji pa spada to njihovo mesto?"

"K berlinski" — pravi Rusinja — prometna miličarka.

Vsi naokrog se nasmejijo. "Aha", je rekel zadovoljno vozač in kuhinja je zdrvela po Berlinski cesti.

V teh dneh je težko pisati. Težko je vse objeti s pogledom. Težko je doumeti vse, kar vidiš in opisati te slike. Nikakor ne moreš ostati ravnodušen in h ladnokrven ali enostavno miren . . . Sedaj je tukaj vse radostno. Vse, kar se je štiri leta zbiralo, vrelo in vihralo v naših srcih, je sedaj planilo na dan . . .

"Fantastique!" nam je vzhičeno dejal neki Francoz Parižan, ko nam je govoril o ofenzivi Rdeče armade. Tega Francoza smo sedaj osvobodili iz suženjstva.

In zares, vse kar se dogaja okoli, se včasih zdi fantastično in legendarno.

Na vseh potih našega napredovanja, od Visle do Odre, so Nemci pustili vse. Niso imeli časa, da bi odpeljali, kar so naropali. Po brandenburški pokrajini so Nemci svojčas napravili baze za oskrbovanje svoje vojske. Velike tvornice na tisoče ton sladkorja, podzemna skladišta za orožje in municijo, desetine dolgih vlakov, natovarjenih z moko, na deset in desettisoče parov škornjev, meso in jekla, avtomobili in vino, tkanine in usnje, vse je tu. Nemci so mislili, da je to spravljeno na varnem mestu, tukaj daleč od fronte, blizu Berlina in v mestih kakor: Schwerin, Landsberg, Sonnenberg in Reppen.

Sedaj je vse to padlo v naše roke.

Seveda so se našli tudi previdni Nemci. Ti so se pripravili, kakor se je izrazil nekdo izmed njih, za potovanje v "nikamor". Preskrbeli so si vozove in jih okovali z železom. Preskrbeli so si tudi "evakozaboje" in zložili v nje rezerve kruha in mesa. Toda prav je prišlo to samo našim komoram. Po vaseh se potikajo debele, že dolgo nepomolžene krave in tako odvratno mukajo, da morajo naši zaledniki poseči vmes, da tudi tu napravijo red. Po poljih tekajo debeli prašiči, po cestah se pomikajo Nemci z družinami. To so begunci, ki niso imeli časa odnesti svojih pet. Na železniških postajah stojijo stotine vlakov s stroji in topovi, toda mrtvim niso več potrebni . . . Vagoni s sanitetnim materialom. Toda Nemci za katere je bil ta material pripravljen, ga ne potrebujejo več kajti ostali so na poljski zemlji. Vagoni s fotofilmi. Toda kaj bodo zdaj z njimi filmali? Kvečjemu svojo sramoto. Vagoni z vinom, usnjem in vatiranimi plašči. Toda vse to je že zamudilo svoj namen! Vagoni s pohištvom, cele otroškimi vozički, blazinami in odejami, ki so jih Nemci vlekli s seboj iz poljskih mest. Kam? Čemu?

* * *

V starih knjigah smo čitali, da je Nemčija dežela idilično mirnih, natančno urejenih podeželskih mest in vasi. Toda mi nismo videli nikake idile, mi nismo videli nikakih poštenih mest in ginljivo mirnih vasi, celo lepe narave, ki jo vidiš v vsaki deželi tu nismo videli.

Zato pa smo tukaj videli prekleto nemško sliko: jetnišnice, odbdane z bodečo žico; barake, ki jih vsi dobro pomnimo pri nas in v Majdaneku, suženjska taborišča, stražnice, opeke in kamen. S spomenikov na nas divje gledajo orli, železni orli pa se s krempljii oklepajo ograj. In zopet na slehernem križišču: "Verboten!" in na zidovih, ograjah in vratih grožeči napisi: "Tiho!" "Molči!"

Ne vemo, kakšna je bila Nemčija pred Hitlerjem. Toda sedaj se nam je predstavila kot velika in mračna jetnišnica, na katere vratih smo končno razbili ključavnice. — Takšna je torej ta Nemčija, ta velikanski suženjski trg! To smo videli s svojimi lastnimi očmi.

Naši borci so na široko odprli železna vrata te velikanske jetnišnice. Armada — osvoboditeljica je vdrla v zverinski brlog. Armada, ki je prežeta z zavestjo svojega osvobodilnega poslanstva, razbija nemške verige, ruši železne ograje taborišč in jetnišnic. Armada-osvoboditeljica vrača življenje in svobodo evropskim narodom, ki so jih Nemci vkovali v suženjstvo.

(*Konec prihodnjič.*)

Vodniki in Preroki

DR. IVAN LAH

JOSIP ŠTRITAR (1836—1923).

(Nadaljevanje.)

Na Silvestrov večer leta 1877., ko je po vsej Evropi odmevalo ime "Plevna", navdušuje Stritar Slovane k skupnemu delu za zmago pravice in resnice:

Otroci bili smo dozdaj Slovani,
bodimo, bratje, po sedaj možje,
življenje ni igra, ta uk naj
hrani,
globoko vsak si vdolbe ga
v srce,
brez dela, truda, bratje, in
uspeha,
slovanskega se iznebimo
greha!

Gotovo je, da Stritarju, kakor večini naših tedanjih mož, ni stala jasno pred očmi taka naša bodočnost, kakor smo jo doživeli mi. Stritar je bil nasprotnik krvavega boja in nasilnega osvajanja, zato je upal, da bo slovanstvo zmagalo v Evropi s svojim plemenitim srcem, z ljubeznijo in novo kulturo, ki jo nosi v sebi slovanska duša. željno kakor zveličarja v adventu prikačuje Stritar slovanskega odrešenika nove dobe.

Ne v viharju se nam, ti v
rahlem se vetriču bližaj,
v roki junaški ti meč naj ne
žari se krvav.
Teklo dovolj je krvi, zastonj
nam krvi so potoki,
miren nam pridi vladar, prorok, učitelj, poet!
Ne na krvavi, na boj duhovni
se dvignite, bratje,
Čas je, da svoje moči svetu
pokaže Slovan!

In v pesmi "Mojefu narodih, ki "oblastno z mečem zemljo si delijo", in vprašuje, kdo bo premagal ta svet sovraštva in krivice.

Ti, rod moj, mili rod! Ti
hudobije
sovraštva razdejal boš carstvo
kleto,
ti boš pomiril smrtni rasprtije,
prinesel djudstvom bratoljubje sveto:
tvoj bode venec zmage
nekrvave:
Naprej, moj rod — "Naprej
zastava Slave!"

Vse to veliko delo pa je imela opraviti tista mladina, ki se je takrat zvesto oklepala Stritarja in je nanjo pesnik stavil vse svoje nade. Daleč v tujini ga tolaži glas, da raste v Sloveniji nov narod, ki bo s svojim idealizmom rešil domovino notranjih in zunanjih sovražnikov:

O tebi govori mi, oj, mladina,
da tebe ni okužil smrtni strup,
obupati ne sme še domovina,
ti cvet si njen, ti sladki njen
si up . . .

Um bistri si, srce si blaži;
v čisli
srce ti bodi vedno in povsod,
ko ljubiš domovino svojo,
misli:
človeku brat je človek, rodu
rod,
preganjanja se pazi in razdora
sovraštvu v srcu ne dajaj
prostora!

Pot ravna, vedi, prava je
edina,
nje v vsem dejanju drži se
zvesto,
hinavstvo, laž je grehu
korenina,
resnica naj nad vse ti
sveta bo . . .

Tako je govoril učitelj-poet Stritar in ob vsaki priliki poudarjal da "sveto služimo sveti domovini".

Pesnik čuti krivičnost sveta, ki rodi toliko zla med narodi. Proti nemškemu meču, ki se je dvigal nad Evropo, kliče:

Ne "kri in jeklo", srce svet
premaga,
srce najblaže ima slavski rod.
Kedo ne čuti? Nov se čas
poraja,
porodne boli zemljo stresajo,
vihar pomladni stare stebre
maja,
človeštvu velika pomlad
prihaja,
naj skoraj pošljejo nebesa jo.

Ti verzi se zdijo naravnost preroški, ako pomislimo na dogodke zadnjih let. A Stritar je čutil tudi socialne krivice, ki so se dogodile v svetu:

Drobtine naj berač vesel pobira
ki padajo z bogate mize v prah
da enemu je dobro, sto jih hira
glad siromaka pridnega zatira,
po božji zemlji tava bled
in plah.

In tudi te krivice bo odpravil oni, ki je največ trpel, to je slovanski rod.

Na dan, Slovan! Slovanska
ti mladina,
najlepše delo čaka te, na dan,
gospoda več ne bodi, ne trpina,
človeštvo ena bode naj družina,
rešitelj svetu bode naj Slovan.

Tako se je iz Stritarja bojevnika razvil pesnik slovanstva — glasnik našega kulturnega in socialnega programa. Morebiti je ravno radi tega njegovega poslanstva ostalo njegovo ime tako živo v narodovem spominu, da je mislil nanj še v poznih letih, ko je bil pesnik že davno utihnil.

V ta leta njegove delavnosti spadajo tudi Stritarjevi romani in povesti, ki so služile slovenskim pisateljem kot vzor jezikovne lepote. Kdo takrat ni poznal "Gospoda Mirodolskega", "Sodnikovih", "Rosane" itd. Danes so osebe njegovih p ripovednih spisov nekoliko obledele, najbrž prav

(Nadaljevanje na 4. strani.)

RAZGLEDNIK

ZA TRETJO SVETOVNO VOJNO

Tekom zadnji dni pričelo je časopisje razpravljati o eventualni tretji svetovni vojni in vsi tozadevni člankarji so prišli do zaključka, da bode v bodoče prišlo, še do mnogoštevilnih lokalnih in svetovnih vojn, ako takozvani "civilizovani" narodi ne zadobe tudi svobodo v gospodarskem pogledu. Ako ostanejo stare in umirajoče fašistične monarhije, še v nadalje na površju življenja in obstanka tega ali onega naroda, so nadaljne vojne neizogibne. Radi monarhičnega fašizma smo dosedaj imeli že dve svetovni vojni, toda niti prva, niti druga ni vspela z popolno odpravo monarhičnega starega in srednjega veka, dasiravno se je tekom obeh svetovnih vojn vedno natolcevalo, da je sedaj napočila doba navadnih vsakdanjih ljudi, kateri so zadobili svojo pravice in tudi svobodo po tolikih stoletjih. Toda trajni mir bode nastal le tedaj, ko se odstranijo vsi vzroki za bodoče vojne.

Ako pa človeštvo odstrani vse vzroke bodoče vojne, potem bodo lastniki velikih mednarodnih podjetij postali brezposelni, kajti slednji morajo v svojo lastno korist podpirati vse, kar je ustanovljeno na fašistični podlagi. In ta podlaga je uprav velikanska in tudi mednarodna, kajti veliko podjetništvo ne pozna političnih mej in posluje po vsem svetu.

Prva svetovna vojna je odpravila fašizem v oobliki carizma in Rusije in tam je odpravila tudi vso nemoralno korupcijo. Tudi v drugi svetovni vojni je Rusija poskrbela za to, da se je svetovni fašizem dokaj oslabil in pomanjšal, kajti odpravili so to rak-rano saj iz srednje in južne Evrope. Sedaj bode treba odpraviti fašizem še in Anglije, Španije, Argentine, Bolivije in deloma tudi v naši republiki kjer je kljub končani drugi svetovni vojni ostalo še vedno mnogo ljudi in podjetij, kateri morajo v prid svojega obstanka, ribariti v kalnih vodah srednjeveštva in kateri ne bi zamogli v trgovskem pogledu napredovati, ako ne pride saj še do ene svetovne vojne. Nameni teh ljudi razdejati in vničiti Rusijo potom Chamberlainov, Hitlerjev in Mussolinijev, so se tekom druge svetovne vojne popolnoma izjalovili, in tako skušajo že sedaj ustvariti pogoje za prihodno svetovno vojno. Radi tega se že sedaj nekatero časopisje zavzema za fašistično Špansko, kjer se je druga svetovna vojna pripravila in pričela. Anglija, ki je še vedno monarhična, tudi podpirala Španijo in ni zadovoljna z svobodo Bulgarije in Balkana sploh. In tako početje nazadnjaštvo je smatriti kot pripravo za tretjo svetovno vojno.

Sedaj sprejemamo naročila za NOVO izdajo, ki bo izšla koncem oktobra.

AMERICAN

WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo brai s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrčenju prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitkom brai lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjič ribič, ker so v knjigi naštete VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptiče, ribe, kače in živali, ki so ravnotako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s zlatimi črkami.

☞ V ANGLEŠČINI ☜

Cena $3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI

Glas Naroda

216 West 18th St. New York 11

Angleško-Slovensko BERILO

Najboljši pripomoček pri učenju angleščine za starejše, ali mlajšim za učenje angleščine.

Za ameriške Slovence sestavil

Dr. F. J. KERN

avtor Angleško-slovenskega Besednjaka

Cena **$2.**— s poštnino

Knjiga je illustrirana in v platno vezana

Naročila sprejema:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KIRKLAND LAKE DOBI MALO LETALIŠČE

OTTAWA, 3. sept. — Odor za povojno rekonstrukcijo, katerega je ustanovila osrednja vlada kanadskega dominija, je poslal v razne kraje Kanade poseben preiskovalni pododbor, čegar namen je ustanoviti širom Kanade več velikih letališč za vpoorabo mednebnega in tovornega prometa potom aeroplanov. Razun glavnejših letališč za potniški promet, namerava vlada ustanoviti tudi mala letališča, kjer bodo dovažali potnike in tovorno blago na velika osrednja prometna letališča.

Tako komunikacijsko letališče namerava vlada ustanoviti in zgraditi tudi v Kirkland Lake, Ont., tako, da eventualnim potnikom ne bode treba potovati po železnici do najbližjega osrednjega letališča.

V pododborih, ki preiskujejo širom Kanade pripravne prostore za ustanovitev in gradnjo komunikacijskih letališč, je nekako 100 izvedencev. Pet teh izvedencev je nedavno obiskalo tudi Kirkland Lake, Ont. Tekom letošnjega poletja so ti izvedenci obiskali razne kraje v južnem Ontario in sedaj obiskujejo primerne kraje v severnem delu provincije. Dosedaj so obiskali in preiskali pokrajine krog naselbin Cochrane, Timmins, Noranda in Kirkland Lake, da določijo kako veliko število potnikov je povprečno pričakovati v teh krajih potem, ko bode ustanovljena redna potniška zveza potom aeroplanov po vsej deželi. Tozadevni načrti bodo kmalo dogotovljeni.

Napredek jugosl. dijakov in dijakinj v Kirkland Lake

Našemu uredništvu se javlja iz Kirkland Lake, Ont., da je med dijaki, ki so napravili povoljno izpite za višjo vzgojo, in ki so postali člani "Kirkland Lake Collegiate", tudi jugoslovanski dijak Dan Grbić ki je napravil izpit iz moderne zgodovine, geometrije, trigonometrije in fizike, ter dijakinja, Klotilda Oravec, katera je napravila izpit v predmetih angleškega leposlovja, angleške književnosti, kemije, latinske kompozicije in francoskega pisateljstva in kompozicije.

E VEDNO POMANJKANJE MESA V KANADI

V Kanadi še vedno primanjkuje mesa in radi tega so oblasti pozvale prebivalstvo, naj prostovoljno uvede vsaki teden po dva dneva na teden, da ne bodo jedli mesa, kar je zredno nepriljubljena in tudi nezdrava zadeva. Mesa je sicer dovolj v Kanadi, toda treba ga je pošiljati stradajočim Evropejcem, zlasti pa Angležem, ki nikakor ne morejo živeti brez mesa. Meso je treba še vedno kupovati z pomočjo odmernih (rujavih) znamk, katere so označene z črko M (meat). Vsaki teden bode po ena taka znamka postala vejavna. Vsaka znamka bode veljavna v nadalje po osem točk — vse do preklica tozadevne odredbe. Kmalo pride tudi lovska sezona. Medvedje najbrže vedo za to, in radi tega so odpotovali dalje proti severu, kjer gozdovi še niso pokvarjeni, tako da od medvedov ni pričakovati mnogo mesa. Letošnja zima bode tudi dokaj mrzla in tako gredo tudi medvedje letos bolj zgodaj na svoj zimski počitek.

DELO NA RAZPOLAGO

TORONTO, Ont., 2. sept. — J. F. Dwyer, ravnatelj vladinih posredovalnic za delo in vslužbenje izjavlja, da bodo delavci, ki so slučajno brez dela in zaslužka, in ki hočejo odpotovati v one kraje, kjer so potrebni, lahko dobili delo in zaslužek tudi sedaj, ko je vojna končana.

KANADSKO ZLATO

Družba imenom Jason Mines Ltd. v Casummit Lake, Ont., kjer kopljejo zlato rudo, naznanja, da v kratkem prične zopet z delom in obratom. Tozadevno vladino dovoljenje je že dobila.

Pred vsem bode družba povečala rudnik št. 1, tako da se bode delalo v treh oddelkih hkrati. Vse oddelke bodo tudi poglobili, kajti v dolenjih plasteh je pričakovati mnogo zlate rude.

Nedavno so pristojne oblasti tudi inkorporirale novo zlato družbo, imenom Nyco Gold Mines, Ltd. Ta družba bode takoj pričela z delom na svoji posesti. Tozadevna zlata ležišča so ob Yellowknife Riverju. Rudniški inženir W. B. Airth, ki se je ob imenovani reki mudil par let, naznanja, da je odkril ob imenovani reki več bogatih "žil" zlate rude, toda z delom, ali pripravljalnimi deli so morali prestati, ker je moral k vojaštvu. Sedaj se v kratkem vrne domov in bode skrbel za to, da se z delom kakor hitro mogoče zopet prične.

PREPIR MED GASILCI TEKOM POŽARA

WINNIPEG, Man., 2. sept.— V bližnjem St. Boniface, je nastal velik požar v tamošnji opekarni. Na lice mesta so se pripeljali tako domači, kakor tudi gasilci iz Winnipega in mesto, da bi pričeli takoj z gašenjem, so se pričeli medsebojno prepirati, kateri gasilci naj pričnо z gašenjem. Opekarna, ki je bila v plamenu, stoji namreč baš na meji obeh okrajev. Gasilci iz Winnipega so dokazovali, da stoji opekarna na ozemlju, ki spada k St. Boniface, dočim so slednji zatrjevali in dokazovali, da stoji goreča opekarna na ozemlju, ki spada v področje Winnipega. — Opekarna je do tal zgorela, predno so se gasilci medsebojno pobotali in potem so odšli v najbližji saloon, ki stoji na winnipeškem ozemlju. Tukaj so zadevo poravnali in se prijateljsko poslovili.

POLIO V KANADI

Tekom zadnjih tednov se je tudi v Kanadi pojavila znana epidemična bolezen, poliomyelitis. Nekoliko takih slučajev se je pripetilo tudi v Kirkland Lake, Ont., kakor se od tam poroča našemu uredništvu. Število tozadevnih slučajev se je pričelo hitro manjšati tako, da je sedaj le še četvero bolnikov v zdravniški oskrbi, deloma doma, deloma v bolnici. Otrokom do šestnajst let njihove starosti dosedaj ni bilo dovoljeno obiskovati gledišča in vse prostore, kjer se shaja mnogo ljudi. To odredbo so sedaj že razveljavili.

15.000 PLESALCEV

V proslavo zmage nad Japonsko, so priredili v Kirkland Lake, Ont. dva javna plesa, katerih se je vdeležilo kar 15,000 plesalcev iz imenovanega mesteca in drugih krajev. Ples se je vršil v Community Center v dveh oddelkih. Prvega plesa se je udeležilo 8,000 in drugega 7,000 plesalcev. Plesalci so bili isti v obeh oddelkih, — le tisoč plesalcev se je pri prvem oddelku dovolj "naplesalo".

KANADSKI RAKETIRJI

MONTREAL, 2. sept. — Cloud Root, ravnatelj organizacije trgovcev, opozarja vse iz Evrope se vračajoče vojake, naj bodo previdni, kajti kakor drugod, tako je tudi v Kanadi vse polno goljufov in raketirjev, kateri na vse mogoče načine varajo zaupne bivše vojake, o katerih jim je znano, da so prinesli iz Evrope dovolj prihranjenega denarja.

1000 AEROPLANOV

TORONTO, Ont., 2. sept. — Do konca vojne je tukajšnja De Havilland Aircraft Co. izdelala baš 1000 eroplanov "Mosquito" modela, katerih vsaki nosi po 1000 funtov bomb.

RAZKRINKANI VSILJIVEC

"Ljudska Pravica", 16. junija 1945.

Majhna vas so Mislinje na Pohorju. Nekaj hiš stoji okoli cerkve, drugače pa so kmetije razpršene daleč naokoli po pobočjih gora, ki obdajajo vasico od vseh strani.

Ko so prišli Nemci v deželo, so tudi v tej vasi postavili svojo postojanko. Začeli so preganjati naše ljudi, jih pozaprli in odgnali v tujino. Ljudstvo je klonilo glavo in trpelo. Tu in tam so se pojavljali partizani, a v malem številu.

Bil pa je v vasi star kmet, ki so se mu vsi zločini, ki so jih izvrševali Nemci nad vaščani globoko vtisnili v spomin. Iz dna duše je zasovražil gestapovsko drhal, in tako vzgajal tudi svoje otroke. Njegove hčerke, — sinov ni imel — so prve stopile v stik s partizani. Zbirale so hrano in pošiljale ranjencem v partizansko bolnico, ki se je nahajala v bližini, razne priboljške. — Organizirale so obveščevalno službo in se pri tem niso menile za nevarnosti, ki so jim grozile od vseh strani. Bile so prve aktivistke v vasi.

To je bilo še tedaj, ko množičnega partizanskega gibanja na Štajerskem še ni bilo.

Razmere na Štajerskem pa so se izpremenile, ko je prišla tja XIV. divizija. Vedno več borcev je odhajalo v brigade, vedno več aktivistov je bilo na terenu, vedno več ljudi je začelo sodelovati s partizani ter jim pošiljati hrano.

Takrat pa je stopil v zvezo s partizani tudi neki kmet iz iste vasi. Posestvo, na katerem je živel ni bilo njegova last, temveč last nekega nemškega veleposestnika. Računal je, da bo ob porazu Nemčije veleposestnik razlaščen in bo on sam postal lastnik posestva. Hotel je zlesti na primerno mesto v organizaciji Osvobodilne fronte, zlasti še na odgovorno mesto v gospodarski upravi. Začel je gostiti aktiviste, ki so phihajali k njemu. Spletkaril je proti svojemu sosedu in njegovim hčerkam, ki so bile malo poprej izvoljene v krajevni odbor OF. Začel je razširjati razne govorice o njih, črnil jih je, da so belogardistke. Na ta način jih je hotel izriniti iz odbora. Hkrati pa je intrigiral tudi proti nekaterim drugim aktivistom, ki so sodelovali v gospodarski upravi in ki niso imeli z njim zvez. O teh je začel razširjati vesti, da kradejo iz skladišč partizansko blago in da širijo sovražno propagando.

Nekaj časa je minilo. Sprva ni hotel nihče verjeti njegovemu pripovedovanju, toda sčasoma je le naletel na ljudi, ki so bili o terenu nezadostno informirani. Ti so mu verjeli in njegove laži so se širile vedno dalje in dalje, dokler ni stvar pričela postajati za naše aktiviste nevarnejša.

Stvar je namreč prišla na uho našim oblastem ki so že hotele aktivistke aretirati.

Tedaj je priskočil na pomoč slučaj. V bližini se je vršil shod aktivistov okrožja in na shodu je prišla na dan tudi ta zadeva. Star partizan, ki pa je aktivistke dolgo poznal in vedel za njih delo, jim je priskočil na pomoč. Zaslišali so najprej enega aktivista, ki je povedal, da je zvedel o kraji partizanskega blaga pri drugem aktivistu, ta zopet pri tretjem in tako je šlo zasliševanje dalje, dokler niso prišli do pravega vira teh vesti. Bil je to naš novi "sodelavec", ki je konec konca moral sedaj priznati, da je bil on tisti, ki si je vse te vesti izmišljal in jih razširjal.

Kaj bi bilo, ako bi se ta sestanek ne vršil? Naše aktivistke bi imele neprijetnosti in to samo zaradi korupcionizma in stremuštva brezvestnega človeka, ki bi si s takimi in sličnimi dejanji lahko pridobival vedno večji in večji ugled in bil končno še kronan z uspehom, da bi dobil za svoje "zasluge" nagrado, seveda ako bi ga poprej ne razkrinkali.

Tako morebiti tu in tam še dandanes vstopajo v naše vrste ljudje, ki jih je val usode spreobrnil šele tik pred prevratom in ki si skušajo pridobiti različna mesta in brezobzirno izpodriniti tiste, ki so že prej sodelovali s partizani in jim pomagali v borbi proti fašizmu. Treba je, da vse te protiljudske elemente pravočasno spoznamo in da pridejo na odgovorna mesta zlasti tisti, ki so stali ljudstvu ob strani tudi v njegovih najtežjih trenutih. Vse tiste, ki pa šele sedaj spoznavajo, kaj je njihova dolžnost in ki so poprej izdajali naše ljudi, je treba pravočasno razkrinkati.

(Ljubljana, Jugoslavija)

Popravek

V številki z dne 27. avgusta je bilo poročano, da je bil Louis Kotzian doma iz Dolenjskega, pa je rojen na Ely, Minnesota, kot drugi sin Franka Kotziana.

Tam zapušča 3 brate in enega popol brata, ki je v armadi in eno popol sestro.

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

FINGERWAVER — MANICURIST
ALL AROUND OPERATOR
(Experienced)
Permanent—5 Days—Closed Mondays
SALARY $35
APPLY At ONCE!
TOP HAT BEAUTY SALON
185 — 5th AVENUE B'KLYN
Call NE 8-8422

ŠIVALKE
NA MERROW STROJE
IZURJENE NA SWEATERJE
STALNO DELO
Vprašajte
D. W. KNITTING MILLS
260 STONE AVE., BROOKLYN
Telefon DI 6-9312
(170—176)

HIŠNA DELAVKA
SPI NOTRI — DVA ŠOLSKA OTROKA — LASTNA SOBA IN KOPALNICA — DOBRA PLAČA
Pokličite
WI 2-3522
(171—173

WAITRESSES
EXPERIENCED
for
FRENCH RESTAURANT
Apply
MAISON De WINTER
36 WEST 48th ST., N. Y. C.
(171—173)

GIRLS
LIGHT FACTORY WORK
44 HOUR WEEK — 65¢ per HOUR
AND OVERTIME
APEX PRODUCTS CORP.
53 EAST 10th ST., N. Y. C.
(171—177)

OPERATORS
SINGER MACHINES
EXPERIENCED ON DRESSES
Union Shop — Good Conditions
Steady Work — Good Wages
Apply
MAJESTIC GARMENTS
118 W. 22nd STREET N. Y. C.
(171—177)

GIRLS — WOMEN
No Experience Necessary
LIGHT STOCK WORK
in Wholesale Laces & Trimmings
40 hr wk: steady work: 60¢ hr
Apply NATHAN LEVY
48 WEST 38th ST., N. Y. C.
(171—177)

GIRLS — WOMEN
LIGHT
FACTORY WORK
STEADY WORK — GOOD WAGES
TIME AND ½ FOR ALL OVERTIME
PLEASANT WORKING
CONDITIONS
APPLY IMMEDIATELY
STERLING MINT CO.
393 — 4th AVENUE
New York City
(171—173)

Izurjene ŠIVALKE
NA BLOUSES IN DRESSES
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
VICTOR NEEDLE WORKS
2005 AMSTERDAM AVE., N. Y. C.
8th Ave Sub. 151st St. Station —
7th Ave Sub. (Van Courtland Pk.)
157th St. Sta. (170—176)

GIRLS — GIRLS
No Experience Necessary
Light Factory Work
$28.60 — 48 Hours
Apply
GUIDE SYSTEM & SUPPLIES
335 CANAL STREET N. Y. C.
(Ent. 1 GREENE ST.)
(170—176)

ROČNE ŠIVALKE
ŽENSKE—EKSPERTNE
ZA ROČNE TORBE
Stalno delo; dobro plača; prijetna svetla delavnica — Vprašajte
KAPLAN & GORDON
20 WEST 33rd ST., NYC. 4th fl.
(165—177)

OPERATORS
SINGLE NEEDLE
EXPERIENCED AND LEARNERS
To work on CUSTOM BRASSIERES
STEADY WORK
Apply: EDITH LANCES
31 E. 31st ST., N. Y. C. (6th floor)
(170—176)

OPERATORS & FLOOR GIRLS
ON SKIRTS AND SLACKS
PIECE WORK or SECTION WORK
Steady — Pleasant Surroundings
Call or Apply
15 MYRTLE AVENUE
Brooklyn Telephone TR 5-2777
(170—176)

FANCY FEATHERS
PASTERS and BRANCHERS
EXPERIENCED WORKERS
Good Salary Steady
Apply
JOE COHN HAT
1 WEST 39th ST., N. Y. C.
(170—176)

OPERATORS and
BUTTON SEWERS
Steady work; Good pay; Pleasant Working Conditions — Apply
LAFAYETTE SHIRT CO.
740 FLUSHING AVE., BROOKLYN
(170—176)

ŠIVALKE za Tapeciranje
Izurjene na "Custom" naročila
Tudi IZURJENE
"TABLE HANDS"
To so stalne službe z dobro plačo. — Oglasite se takoj.
STEINER STUDIO
316 E. 61st ST., (near 2nd Ave.)
N. Y. C. (170—176)

OPERATORS
All Sections
EXPERIENCED on LADIES' COATS
Also
LINING MAKERS
THESE ARE STEADY, YEAR ROUND JOBS WITH GOOD PAY
APPLY IMMEDIATELY
ROSE CLOAK & SUIT CO.
4620 — 2nd AVENUE
BROOKLYN
(170—176)

MANICURIST
(EXPERIENCED)
WEEK ENDS SHORT HOURS
GOOD PAY
FRANK'S BEAUTY SALON
2368 — 86th ST., BROOKLYN
ES 2-9062

MANICURIST
EXPERIENCED
GOOD SALARY
NICE CLIENTELE
Apply
LOR—EVE
2021 CHURCH AVE., B'KLYN
(170—176)

OPERATORS
BONNAZ MONOGRAMS
ON TURKISH TOWELS
Steady year round work — 5 day week — Apply
SMITH MONOGRAM CO.
37 W. 26th STREET N. Y. C.
(170—176)

GIRLS — GIRLS
WE TEACH YOU AND PAY YOU WHILE LEARNING TO EMBROIDER MONOGRAMS ON MENDING MACHINE ON LINENS; 5-DAY WEEK; STEADY INCREASES WHILE LEARNING; EXCELLENT OPPORTUNITY WITH EMPLOYMENT ALL YEAR ROUND
SMITH MONOGRAM CO.
37 W. 26th ST., N. Y.
(170—176)

FINGERWAVER
ALL AROUND
5 DNI SALARY $40
Permanent Position — Excellent Opportunity — Apply at Once!
SAM'S HAIR STYLIST
39-12 MAIN ST., FLUSHING, L. I.
Call FL 3-1071

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstrelena.

ŠIVALKE
IZURJENE NA SINGER STROJE
ZA DELO NA KRILA ZA DEKLETA
$35 ZA 42½ UR NA TEDEN
Vprašajte FARAGUT CO.
520 — 8th AVENUE N. Y. C.
(19th Floor)

ŠIVALKE
SINGER STROJI
IZURJENE NA KRILA
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
Vprašajte: ESEL SPORTSWEAR CO.
315 W. 39th STREET N. Y. C.
(10th Floor — Room 1F)
(170—176)

SHOES
EXPERIENCED MARKERS & PASTERS on LADIES FINEh SHOES
STEADY WORK—GOOD PAY
Apply LA VALLE
632 BROADWAY N. Y. C.
(170—176).

OPERATORS
MERROW MACHINES—TO WORK ON POLO SHIRTS — Experienced Steady work; Good pay; Good working conditions — Apply
KAY SPECIALTY CO.
134 Meserole St., Brooklyn (Williamsburg) — Take Canarsie Line to Montrose Ave. Station. (170—176)

BEAD STRINGERS
(Experienced)
FOREMOST JEWELRY CORP.
417 — 5th AVENUE
New York City
(169—175)

OPERATORS
EASY WORK GOOD PAY
35 HOUR WEEK — TIME AND A HALF FOR ALL OVERTIME
Steady Work — Apply Immediately
BRONX LEATHER TRIMMING CO.
1807 JEROME AVE., BRONX
Telephone TR 2-1473
(169—175)

FINGERWAVER — MANICURIST
ALL AROUND OPERATOR
Good salary plus comm.—Permanent
Excellent opportunity
Apply at once!
DANIEL'S BEAUTY SHOP
51 West Burnside Ave., BRONX
Call FO 4-9681

ŽENSKO DELO
Help Wanted (Female)

HAND SEWERS
Steady Work
Apply
EDITH LANCES
31 E. 31st ST., N. Y. C.
(6th Floor)
(170—176)

OPERATORS
SINGER MACHINES (2 NEEDLE and OVERLOCK)
TO WORK ON INFANTS WEAR
Good Pay — Steady Work — Good Working Conditions — Apply
INFANTSWEAR INC.
34 W. HOUSTON ST., N. Y. C.
(7th Floor) (170—176)

OPERATORS
EXPERIENCED ON FLATLOCK OVERLOCK MERROW & ELASTIC MACHINES
To work on Ladies' and childrens' undergarments. Steady work — Good conditions — Apply at once.
S & S UNDERGARMENT CO.
519 BROADWAY N. Y. C.
(170—176)

SODA-SANDWICH GIRL
WORK SATURDAY & SUNDAY
Good pay — Steady Work
APPLY AT ONCE!
MR. CLANAY
MOSHOLU GOLF HOUSE
Jerome Ave & 213 St., Bronx
Call OL 2-7561

FLOOR GIRLS
EXPERIENCE NOT NECESSARY
STEADY WORK — GOOD PAY
GOOD WORKING CONDITIONS
Apply KAY SPECIALTY CO.
134 MESEROLE ST., BROOKLYN (Williamsburg) Take Canarsie Line to Montrose Ave.
(170—176)

FLOOR GIRLS
EXPERIENCE NOT NECESSARY
STEADY WORK
Apply
BRONCO MFG. CO.
641 — 6th AVENUE N. Y. C.
(170—176)

ŠIVALKE
IZURJENE
ŠIVANJE NA SINGER STROJE
DOBRA PLAČA — STALNO
Vprašajte
PAL-TOM MFG.
636—1st AVE., (36th St.) N.Y.C.
(170—174)

OPERATORS
NA ENO-ŠIVANKNE
CLOSERS NA PINKING STROJ
DOBRA PLAČA 37½ UR
GLASBA MED DELOM
TAB MFG., 106 Spring St., N. Y. C.
CA 6-3686
(170—174)

FINISHERS
COATS AND SUITS
FOR HAND LINED LADIES'
Steady Work — Plenty Overtime
Apply: SERVELL COAT
55 Great Jones St., (near 3rd St.)
N. Y. C. — AL 4-2061

Girls & Young Women
STEADY WORK
LEARN GOOD TRADE
COVERING WOODHEELS
N. Y. PROGRESSIVE WOODHEEL CO., 1155 MANHATTAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
(169—175)

FANCY FEATHERS
PASTERS
IZURJENE VPOŠTEVANE
Stalno delo — Dobra plača
Vprašajte
LENAT NOVELTY
29 WEST 38th ST., N. Y. C.
(168—174)

GIRL
LIGHT PACKING
ON GLASS WARE
Also ASSIST IN STOCKROOM
Steady work: Good pay — Apply
GLASS INDUSTRIES INC.
10 WEST 33rd St., N. Y. C.
(169—175)

OPERATORS
Experienced
TO WORK ON APRONS AND HOUSEDRESSES
37½ hour week — Steady work — Good working conditions — Apply immediately — LEVIN & CO.
568 BROADWAY, N. Y. C. (6th fl.)

GIRLS ON EMBROIDERY
& LACE APPLIQUE
SEWING MACHINES
Also Straight Stitchers, Wilcox & Gibbs & Singer Machine, also Zig-Zag Machines. Fine pay, steady work.—SIGHNOL EMBROIDERY CO., 114 West 104th St., N.Y.C.
(168—174)

OPERATORS Izurjene na Singer stroje
OTROŠKE "WASH SUITS"
STALNO DELO — DOBRA PLAČA Vprašajte:
SUPREME ROMPER COMPANY, INC.
120 FOREST STREET BROOKLYN, N. Y.
Evergreen 7-2188
(167—173)

GIRLS — — — WOMEN
NO EXPERIENCE NECESSARY
LIGHT FACTORY WORK
GOOD PAY — STEADY WORK — PLEASANT SURROUNDINGS
Apply: CENTURY RIBBON MILLS INC.
1071 — 6th AVENUE (41st ST.) NEW YORK CITY
(171—173)

GIRLS GIRLS
NO EXPERIENCE NECESSARY
LEARN JEWELRY TRADE
— Light Pleasant Work — Good Pay — Steady Work —
Apply: GAY LARK JEWELRY, 102 Beekman St., New York City
BARCLAY 7-1897
(170—172)

(FEMALE HELP WANTED)

ŠIVALKE
IZURJENE NA SINGER ŠIVALNIH STROJIH
5 DNI — 40 UR NA TEDEN
$30.— MINIMALNO GARANTIRANO
Vprašajte za MR. ARONOFF
SANDRA SHOULDER PAD CO.
307 WEST 36th ST. (3rd fl.) N. Y. C.
(172—174)

SERŽANT DIAVOLO

:: :: Spisal MARCEL PRIOLLET :: ::

(65)

Seveda, ne smela bi oditi tako naglo. Morala bi vas preje prositi odpuščanja; morala bi vas lepo prositi, da prizanesete vsaj moji nesrečni mamici, če že meni niste mogli, — je nadaljevala Yveta.

— To je prvič, da omenjam mater pred pričo. Jaz, ki sem mislila, da bom srečna od onega dne, ko jo bom smela javno nazvati mati. . . Ta dan je napočil. . . Srečna pa nisem . . . ne, nisem srečna.

Besede so dušile Yveto v grlu.

Nove solze so ji silile iz oči.

Ni imela več moči, da bi nadaljevala. Da napravi konec mučnemu prizoru, je hitro stopila k vratom, vodečim v predsobo.

— Ostani! — ji je zapovedal polkovnik de Royaljoie.

— Toda . . .

— Ostani . . . in objemi me!

In v tem navalu plemenitosti, v katerem je slednjič dovolil svojemu srcu spregovoriti, je bil polkovnik zopet poveljnik, ki ne trpi nobenih ugovorov.

Yveta se je obrnila, radostno je vzkliknila, planila k svojemu krušnemu očetu in se mu vrgla na prsa.

V dolgem objemu sta se zopet našli ti dve bitji, ki sta si malo prej še neusmiljeno trgali srca.

Grof de Royaljoie je zrl svoji krščenki v objokane oči. Videl je, da ga Yveta hvaležno gleda.

. . . ti ne moreš nič za to . . . Ubogo dekle. Bil sem zelo krut. Dejala si, da bi me morala prositi odpuščanja, v resnici, bi te pa moral prositi jaz.

— Ne govorite več o meni, botrček. Povejte mi raje . . .

— Povejte mi, ali odpustite . . . nji?

— Moniki?

— Da.

— Nikoli.

V grofu de Royaljoie se je zopet nekaj lomilo. Postajal je zopet aristokrat, poln predsodkov, starega kova, dostopen vsemu, samo pametnim razlogom ne, če je šlo za užaljeni ponos in omadeževano plemiško čast.

— Če bi bila Monika tu v hipu, ko si izdala njo in sebe, bi se bil najbrže spozabil, je dejal in namrščil obrvi. Bolje je torej, da je ni doma. Imel sem vsaj toliko časa, da se malo pomiril.

Bodi brez skrbi. Znal se bom krotiti, da ne pride do škandala. Toda nikar ne zahtevaj od mene, naj odpustim ženi, ki je kriva, da sem igral smešno in sramotno vlogo.

Ne bom zahteval ločitve. Čemu ta škandal? Toda Monika in jaz si bova posihmal tuja. Sicer bom pa toliko takten, da rešim tvojo mater in tebe prav kmalu svoje prisotnosti.

Moja rana bo kmalu zaceljena. Vrnem se v Maroko in poskrbim, da se čim prej odkrižam življenja.

Upam, da naletim to pot na boljšega strelca.

— Botrček, ne govorite tako! — je prosila Yveta.

— Če bi vi vedeli, kako je trpela!

— Kaj pa jaz? . . . Mar misliš, da jaz ne trpim?

— To je drugače. Vi ste energičen mož, ona, moja uboga mamica je bila pa še premlada, da bi se mogla upirati izkušnjavi.

Dogodki sami so se bili zarotili proti nji. Prepričana sem, da bi ji nihče ne zameril greha, če bi vedel, kako ga je storila. Čujte . . . čujte!

Polkovnik de Royaljoie je moral hočeš nočeš poslušati dekleta, ki se je obesilo nanj, ga zadržalo in sililo, da je obsedel. Pokleknila je predenj, nežna, dražestna, pokorna.

Zdaj ji je šlo za to, da popravi zlo, storjeno s tem, da je bila preveč odkritosrčna.

Obšla jo je groza pri misli, da je izdala največjo tajno svoje nesrečne mamice.

Nekaj časa se ji je zdelo, da je storila usodno napako, ki se ne da popraviti. Po glavi so ji rojile težke misli.

Naenkrat je pa nastal v nji velik preokret. In ker je bila že po naravi iskrena je povedala grofu vse po pravici.

Pripovedovati je začela s tihim prepričevalnim glasom.

Opisala je križev pot, katerega je morala prehoditi njena mati v času, ko je njeno srce prvič okusilo sladkost ljubezni. Zavzela se je za zapeljanega dekleta, kakor je pač vedela in znala.

Govorila je o usodi, ki marsikomu prekriža račune in pritisne pečat krivcev ljudem, ki so v resnici samo nedolžne žrtve.

Mala odvetnica je naenkrat pridobila zase srce in misli grofa de Royaljoie.

Rešila je hrabrega plemiča podedovanih predsodkov, vodila ga je iz preteklosti v sedanjost in iz sedanjost v bodočnost.

Med zagovorom svoje mamice je Yveta večkrat pretakala solze. Zdaj je govoril njen razum zdaj srce, toda cilj je bil vedno vzvišen.

Zagovor je zaključila z vzklikom, ki je prihajal z dna njenega ljubečega srca:

— Kaj bo z nama, z menoj in mojo ubogo mamico, če naju zapustite?

Nastala je grobna tišina, v kateri je Yveta zaman iskala v očeh svojega botra iskre, ki bi pričala, da je zmagala.

. . . Dalje prihodnjič.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI
pisatelja Louis Adamič-a
ZA CENO $2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, daje pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in je priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za $..... za lastnoročno podpisano(i) knjigo(i):

Moje ime .....

St., ulica ali Box št. .....

Mesto in država .....

"Glas Naroda"
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Iz Jugoslavije

VOLILNA POSTAVA SPREJETA

Narodna skupščina je 22. avgusta sprejela volilno postavo z 570. glasi proti 16. Nasprotna manjšina, ki sestoji z poslancev Grolove skupine, ni glasovala.

Volilna postava določa, da imajo velilno pravico vse osebe od 18. leta naprej brez razlike na spol, narodnost, vero, raso ali politično prepričanje. Isto pravico imajo tudi vojaki, toda brez razlike na starost. V stari Jugoslaviji ženske niso imele volilne pravice in ravnotako tudi ne vojaki. Vsaka stranka ima pravico postaviti svojo listo kandidatov, če predloži kandidat najmanj 150 podpisov polnomočnih volilcev, ki podpirajo njegovo kandidaturo. Volilne pravice nimajo osebe, ki so izgubile svoje državljanske pravice radi kolaboracije s sovražnikom ali radi borbe proti narodu.

V debati pred sprejetjem nove volilne postave je Edward Kardelj dejal: Smatram da je ta volilna postava najbolj demokratična izmed vseh volilnih postav v Zapadni Evropi ter ima vse karakteristične čednosti demokratične postave. Volitev je tajna, izvolitev splošna in neposredna brez razlike na spol, raso, vero itd. Mislim, da ima Jugoslavija prvikrat demokratično pojavo, ki bo zagotovila ljudskim množicam zgraditev pravega demokratičnega reda v Jugoslaviji."

NAČRT ZA JUGOSLOVANSKO ZBORNICO

Podpredsednik jugoslovanske narodne vlade Edward Kardelj je predložil v imenu vlade provizorični narodni skupščini načrt za ustavno skupščino ali konstituanto. — Ustavna skupščina bo sestajala iz dveh zbornic: 1.) Federativni parlament in 2.) Narodna skupščina. Federativni parlament bo zastopal interese posameznih narodnosti (državnih edinic), vsaka izmed katerih bo upravičena do 25 poslancev. Te bo izvolila vsaka država zase. Poslance za narodno skupščino pa bodo volili vsi državljani brez razlike na meje in sicer za vsakih 40,000 prebivalcev enega.

Vsaka postava postane polnomočna, čim jo odobrita obe zbornici. V slučaju nesporazuma izvoli vsaka zbornica enako število članov v koordinacijski komite in če ta komite ne bo mogel vzravnati navskrižja, ima ustavna skupščina razpisati nove v olitve. Obe zbornice se snideta k skupnemu zborovanju, kadar gre za važne zadeve.

(SANS).

VODNIKI IN PREROKI

(Nadaljevanje z 2. str.)

zato, ker so bile slikane s prenežnimi in preveč izbranimi barvami. A Stritarjev pomen je p red vsem v velikanskem vplivu, ki ga je imel v teh važnih letih na vso našo javnost, posebno pa na mlade, razvijajoče se pesnike in pisatelje.

Od leta 1880., ko je prenehal dunajski "Zvon", se Stritar le malo oglaša v naši javnosti. Slovenci pa so od njega pričakovali še novih del. Toda Stritarju se je zdelo, da je dovršil svoje življensko delo, ko je leta 1887. izdal svoje zbrane spise, kjer je v predgovoru napisal sledeče besede:

"Eno smem reči: Iz spisov mojih v celoti odseva življenje človeka, ki se je pošteno trudil in boril od meglene svoje mladosti do jasne dobe zrelega moštva; človeka, ki mu ni bila tuja ni radost ni bolečina, kolikor jih prešinja in pretresa srce človeško; življenje človeka, ki je v vseh zmotah svojih in slabostih vedno in povsod hrepeneče iskal resnice in pravice. Rodoljubje, globoko v otročjem srcu že ukoreninjena ljubezen do domovine v zvezi in soglasju z ljubeznijo do vsega človeštva govori vsakemu, ki ima srce in razum, jasno in krepko iz teh spisov; usmiljenje govori iz njih in sočutje z vsem, kar trpi na svetu.

Vera moja je bila vedno ta da u metnost ne bodi človeku samo v prazno zabavo in kratkočasje; čar pisatelj, pesnik govori in poje, izviraj mu iz polnega srca, ki si išče duška v pesmi, v besedi; a namen imej u čiti in svariti povzdigovati in blažiti narod. Prerok, učitelj, duhovnik, voditelj bodi pesnik svojemu času domovini svoji. Zvest poslanstvu svojemu govori, čaka ga naj slava ali kamenjanje!

Ne v neveselo preteklost nazaj, naprej v lepšo bodočnost kazal sem vedno rojakom svojim. Idealista imenoval sem se in se imenujem odločno in ponosno; geslo moje je bilo vedno: "sursum corda, srca kvišku."

Te besede niso samohvala Navedli smo jih, ker je z njimi Stritar sam najbolje podal bistvo in pomen svojega dela

Doživel je "slavo in kamenjanje", a ostal je zvest sam sebi do zadnjega. Izvršil je veliko delo. In ko se je postaral, je šel zopet med otroke in napisal za Mohorjevo družbo štiri mladinske knjige: "Pod lipo", "Zimske večere", "Jagode" in "Lešnike". Vsi smo v mladih letih čitali te knjige. Kdo iz nas se ne spominja na gospoda Korena z Griča? Tako si je Stritar v duhu predstavljal svojo starost. Tam doma na griču bi si postavil hišo in delil dobrote in nauke vsem dobrožeeljnim ljudem. Kakor mnogo druge, se mu tudi ta želja ni izpolnila. Ostal je v tujini, odšel je v pokoj in prebival v Aspangu, kjer je živel spominom in slovenski pesmi. Zato ga tudi domovina ni pozabila. Poskrbela je, da se je vrnil petinosemdesetletni starček domov v Rogaški Slatini preživel svoje zadnje dni. Odlikovanje, ki ga je bil deležen, je bilo priznanje za veliko delo preteklih let. Izpolnil je z njim celo dobo, ki nosi po njem svoje ime.

Njegov pogreb v Ljubljani je pričal o hvaležnosti naroda za štiridesetletno njegovo delo na polju slovenske literature.

POLLETNA SEJA GL. ODBORA SANS-a

Polletna seja vseh SANS-ovih odborov — eksekutivnega, širšega, nadzornega ter častnega — se bo vršila v sosobto 15. septembra 1945 v Bergerjevi dvorani, 2653 So. Lawndale Avenue, Chicago, Ill. Sklicanna je na podlagi določil SANS-ovih pravil, da se šestmesešne seje vseh odborov vršijo dvakrat na leto, med 1. januarjem in 15. marcom ter med 1. julijem in 15. septembrom.

Vsi gl. odbornici SANS-a so vabljeni na to zborovanje.

Mirko G. Kuhel,
Tajnik SANS-a.

"GLAS NARODA" V JUGOSLAVIJO

Sedaj pošiljamo naš list našim rojakom in rojakinjam v Jugoslavijo. Nekateri rojaki so že naročili list za svoje ljudi v starem kraju in jim ga pošiljamo. — Naročnina za list v Jugoslavijo je $8 na leto ali $4 za pol leta.

Naročite list svojcem v stari domovini, da jim bodo tukajšnje razmere in druge svetovne novice bolj znane.

Naročila z natančnimi imeni, priimki in naslovi v Jugoslaviji, kakor so bili pred to vojno pošljite na: "Glas Naroda" 216 West 18th St., New York.

Kupite en "extra" bond ta teden!

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

WATCHMAKER
EXPERIENCED ON CASING REPAIRING
Excellent Salary — Permanent Position — Fine Opportunity
Apply at once!
N. ENGEL, 170 BROADWAY
N. Y. C. RE 2-5265
(170—176)

GLASSBLOWERS
EXPERIENCED ON NEON SIGNS
Steady work — Good pay
Call all week
655 SOUND VIEW AVE., BRONX
(Pelham Bay Line to Sound View Ave.) — TI 2-9806

AUTOMOBILE UPHOLSTERERS & SEWING MACHINE OPERATORS
Steady Work — Good Pay
JAMES FUSCO
104 WYTHE AVE., BROOKLYN
Bedford Ave. Sta. BMT Subway
(170—176)

POLISHER & BUFFER
NA KOVINI
DOBRA PLAČA — STALNO
Vprašajte
WENZEL PLATING WORKS INC.
88 WALKER STREET
New York City
(170—176)

Jewelers & Polishers
NA ZLATE PRSTANE
DOBRA PLAČA STALNO DELO
OGLASITE SE TAKOJ!
C A M M A R A T A
80 - 82 BOWERY N. Y. C.
CA 6-7968
(170—176)

M E N — TRAINEE'S
Experience Unnecessary
WOODWORKING in LAST FACTORY
STEADY WORK
STARTING RATE 65¢ PER HOUR
SERLING LAST CORP.
225 EAST 27th ST., N. Y. C.
(171—177)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

SHOES
LASTERS & ASSEMBLERS
on CHILDRENS' WELT SHOES
EXPERIENCED ONLY
STEADY WORK Apply
JULIUS ALTSCHUL INC.
117 Grattan St., Brooklyn, N. Y.
EV 8-4500
(170—173)

GLASS NOVELTY WORKERS
EXPERIENCED ON PYREX
Top Prices—Pleasant Conditions
STEADY WORK
Phone
DAYTON 3-8609

CHINA HAND PAINTERS
DECALERS & GILDERS
Good Salary: Light and Airy Factory
Steady Positions
All Train Connections
MAJESTIC CROWN INDUSTRY Inc.
310 BRIDGE ST., BROOKLYN
MA 4-7217

Power Press Operators
Operators for Screw Cap Thread Rolling Machine
Steady work — overtime
Experienced preferred, will consider beginner — Salary according to ability. — PENN CORK & CLOSURES, Inc., 1155 Manhattan Ave., BROOKLYN, N. Y.

DIEMAKERS & DIE SETTERS
Experienced — Good Salary According to Ability — Apply
PENN CORK & CLOSURES INC.
1155 MANHATTAN AVENUE
BROOKLYN

SHIP CARPENTERS & SHIP CAULKERS (Wood)
STANDARD WAGE
GOOD WORKING CONDITIONS
APPLY IMMEDIATELY
SHIPYARD CORP.
O'BRIEN BROS.
200 EDGEWATER ST.,
ROSEBANK, STATEN ISLAND
(169—175)

MOŠKO DELO
Help Wanted (Male)

ENGRAVER (Exper.)
on
GLASS FLORAL DESIGNS
STEADY WORK — OVERTIME
NATIONAL SILVER DEPOSIT WARE
44 W. 18th ST., N. Y. C.
(171—173)

SHOES
SOLE CUTTERS — SORTERS & LEATHER HANDLERS
40 Hour Week — Good Pay — Steady Year Round Work
ROBERTS CUT SOLE CO., 55 Frankfort Street, New York City

(MALE & FEMALE HELP WANTED)

SHOES
CUTTERS — FITTERS
MOŠKI ALI ŽENSKE
STITCH DOWN ČEVLJE
Dobra plača — Stalno delo
Vprašajte CAPITOL SHOE MFG. CORP., 601 GRAND AVENUE, Brooklyn, N. Y.
(170—176)

BOY OR GIRL
No Experience Necessary
LIGHT FACTORY WORK
JEWELRY WAXING
Steady Work — Good Pay
Apply: ROYAL JEWELRY
149 CANAL STREET N. Y. C.
(169—174)

SHOES
SHOEMAKERS on LADIES Fine Quality Shoes
FIRST & SECOND LASTERS—COMPO PROCESS — ALL AROUND FITTING MEN OR WOMEN — Good pay; Pleasant conditions.
Apply: THE CIONI SHOE INC., 85 Fort Greene Place, Brooklyn
Phone MA 2-4288 (near Academy of Music)
(170—176)

:: HELP WANTED
Help Wanted (Male)

TEŽAKI
90c NA URO
40 UR NA TEDEN
STALNO
NADURNO DELO PONAVADI
OGLASITE SE TAKOJ
GLENDALE STEEL CORP.
19 CLARA PLACE
GLENDALE, L. I.
(170—176)

KROJAČ
DELNI — CELOTNI ČAS
MOŠKO in ŽENSKA OBLEKA
Vprašajte
KLINART CLEANERS
2725 BROADWAY N. Y. C.
(betw. 104th — 105th St.)
(170—172)

POLISHER
GOOD EXPERIENCED MAN
Do Coloring and Gold-filled JEWELRY POLISHING
Good Pay Steady Position
Excellent Opportunity
CALL AT ONCE! — BR 9-6125
(170—176)

WATCHMAKER
IZURJEN
STALNA SLUŽBA — IZVRSTNA PLAČA — FINA PRILOŽNOST
OGLASITE SE TAKOJ!
LEO'S, 512 — 7th AVE., N. Y. C.
Pokličite LO 5-1459
(168—174)

WATCHMAKER
IZURJEN
Dobra plača — Stalna služba
Izvrstne delavske razmere
Fina priložnost — Oglasite se takoj!
M O V A D O
610 — 5th Ave., N. Y. C.
Pokličite: CI 7-2251
(168—174)

Stationary Engineer
MUST HAVE GENERATOR AND OIL BURNER EXPERIENCE
Good Pay Steady Work
Pleasant Working Conditions
Apply Immediately
CLASON LAUNDRY
415 SOUNDVIEW AVE., BRONX
(168—174)

MACHINIST
na stroju za izdelavo rokavic iz blaga
VODILNO PODJETJE
DOBRA PLAČA—STALNA SLUŽBA
SH 3-2036
(171—172)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstreženo.

WATCHMAKER
I Z U R J E N
DOLGO USTANOVLJENA TRGOVINA NA DROBNO
A. HOLLINGER
1216 — 3rd AVENUE at 70th ST.
New York City
(171—172)

JEWELRY POLISHER also JEWELERS
FULL OR PART TIME
GOOD SALARY
STEADY POSITION
STANMAR
126 MAIDEN LANE N. Y. C.
(169—175)

PACKERS
PERMANENT JOB IN LARGE WAREHOUSE
SOME EXPERIENCE
5 Days — 40 Hour Week — Good Wages — Call at
216 WOOSTER ST., (near Bleecker)
New York City
(169—175)

MOŠKE SE IŠČE
IZURJENE NA
BUTTONS & NOVELTIES
Stalno delo — Dobra plača — Prijetna okolica
LOU NOVELTY CO.
17 WEST 30th ST., N. Y. C.
(169—175)

PORTER
SOME WATCHMAN DUTIES
Elderly Man Considered — Must Have References — Good Pay; Steady Work
Pleasant Working Conditions
CLASON LAUNDRIES
415 SOUNDVIEW AVE., BRONX
Apply at Once
(168—174)

PACKERS & CRATERS
EXPERIENCED
HOUSEHOLD GOODS AND CHINA
GOOD PAY STEADY WORK
FINE OPPORTUNITY
CALL AT ONCE!
IN 2-6895
(168—174)

LUMBER HANDLERS
EXPERIENCED
Steady Work; Good Pay with Overtime. — Good Working Conditions
Apply: CHAS. F. McKENNA INC.
FOOT OF COURT STREET
BROOKLYN

MEN — BOYS (Over 17)
LIGHT FACTORY WORK
Steady Jobs — Good Conditions
Apply Immediately
FINKEL UMBRELLA FRAME CO.
2534 E. 177th ST., BRONX
(Eastern End 180th St. Crosstown)